

Helden krijgen na 75 jaar een gezicht

Een kleine zeventhonderd liggen er op begraafplaats De Oude Toren in Eindhoven. Geallieerden die tijdens de Tweede Wereldoorlog om het leven kwamen.

Diede Hoekstra
d.hoekstra@ed.nl
Eindhoven

Veelal zijn het vliegeniers die door de Duitse bezetters uit de lucht werden geschoten. Een naam en een sterfdatum, veel meer is er van het gros niet bekend. Leerlingen van het Stedelijk College in Eindhoven probeerden de afgelopen maanden tien gesneuvelden alsnog een gezicht te geven. Ze doken in de archieven om zoveel mogelijk informatie te verzamelen, vaak met verrassend goede resultaten.

75 jaar
Het project is een samenwerking tussen het Stedelijk en de Stichting 18 September en Gravenstichting Brabant. Een initiatief in aanloop naar komende septembermaand. Dan wordt herdacht dat Eindhoven 75 jaar geleden werd bevrijd.

In groepjes van twee kregen de leerlingen van het Stedelijk een oorlogsslachtoffer toegewezen. Met een kort overzicht van wat er al bekend was en een lijst met bronnen die ze konden raadplegen.

„Fantastisch om te zien hoe veel ze in korte tijd hebben gevonden”, vertelt Frank van Dijk, secretaris van de Stichting 18 September. „Dankzij de leerlingen hebben we nu nieuwe informatie zoals geboortedata, namen van nabestaanden en zelfs foto's gevonden.”

▲ Een van de grafstenen.

Die zoektocht ging overigens niet altijd even soepel. Strenge privacywetten, onbereikbare bronnen of gewoon een gebrek aan aanknopingspunten zorgden voor de nodige frustratie bij de jonge onderzoekers. En soms zijn de herinneringen zo pijn-

lijk dat de getuigen liever zwijgen.

Dat ondervond ook Rowan Peijs (16) in zijn zoektocht naar het verleden van vliegenier Wilfred Gosnay. De Brit zat op 25 mei 1944 in een bommenwerper die na een bombardement op Aken weer op weg was naar Engeland. Boven Eindhoven werd het toestel geraakt door Duits afweergeschut. Gosnay wist nog uit het vliegtuig te springen, maar zijn parachute weigerde dienst. Vier anderen overleefden de crash wel en één Canadees bleek nog in leven.

Jammer

Een telefoontje naar Canada leverde echter niet de gewenste anekdotes op. „Ja ik ken Gosnay”, klonk het, en toen werd de verbinding verbroken”, vertelt Peijs. „Ik kan het me wel voorstellen na alles wat zo'n man heeft meegemaakt, maar jammer is het wel.”

▲ **Leerlingen van het Stedelijk College op begraafplaats De Oude Toren.** FOTO JEAN PIERRE REIJNEN

► **Het vliegtuig van Wilfred Gosnay werd boven Eindhoven neergehaald**

Annelies Berg was als docente geschiedenis namens het Stedelijk betrokken bij het project. „Het was mooi om te zien hoe betrokken de leerlingen waren. Ze hadden echt het gevoel onderdeel te zijn van iets bijzonders. Iets dat ze bovendien niet alleen voor hun docent deden want ze voegen iets toe aan de geschiedenis. Het zijn fragmenten die vaak al links en rechts op internet staan, maar nu zijn samengebracht. Er waren zelfs leerlingen die Tsjechische websites vertaald hebben.”

Vervolg

Als het aan de initiatiefnemers ligt, krijgt het project een vervolg. Van Dijk: „Er zijn nog honderden graven die onderzocht moeten worden. Graven van geallieerden van wie de nabestaanden niet eens weten dat ze hier liggen. Dankbaar werk dus.”

■ **Bekijk de video op ed.nl/video**

Geert Smulders
1941-2019

Hard fietsen en hard werken

Gerwenaar Geert Smulders, grondlegger en eigenaar van GS Staalwerken Groep in Helmond, is gisteren na een langdurige ziekte overleden.

Hoe groter de staalconstructie, hoe liever Geert Smulders hem met zijn bedrijf aanpakte. Of het nu het filmmuseum Eye in Amsterdam, de renovatie van het Atomium in Brussel of de cleanrooms van ASML in Veldhoven waren. Met hard werken wist hij zijn bedrijf uit te bou-

wen tot een belangrijke speler in de staalbouw met op zijn hoogtepunt 1600 personeelsleden.

Toen het bedrijf van Smulders vijftig jaar bestond, werkte hij naar eigen zeggen nog 14 uur per dag en 5,5 dagen per week. Ook al was hij al 75, hij wilde niet met pensioen. Dat was de reden dat hij een deel van zijn bedrijf in 2011 samen met twee broers weer terugkocht van investeerders, waaraan hij het een jaar eerder had verkocht. „Ik werk het liefst nog door”, zo verklaarde hij in een interview in deze krant. „Wie gezond is moet werken, klaar! Ik heb de laatste 45 jaar geen vakantie gehad. En als bij ons in de

familie werd getrouwd, of er was iets anders belangrijks, ervoor en erna gingen we gewoon werken. Een stropdas? Nee, ik geloof niet dat ik die ooit heb omgeknoopt.”

Met het teruggekochte bedrijf groeide hij ook weer, dankzij nieuwe markten. Onderhoud aan bruggen, distributiehallen en hoogspanningsmasten zijn voorbeelden. Smulders was volgens zijn zoon Mark ook de laatste jaren nog graag op zijn bedrijf en was dan steevast te vinden in de werkplaats. „Ook toen hij ziek was kwam hij nog en was hij een graag geziene gast. Het verdriet op het bedrijf is groot.”

Geert Smulders was een zoon uit een gezin met zestien kinderen in Gerwen. Hard werken was al vroeg het devies, net zoals hij in zijn jeugd graag hard fietste. Zijn energie haalde hij uit zijn van nature hoge gehalte aan rode bloedlichaampjes in zijn bloed, zo analyseerde hij in 2010. Toen hij jong was gooide hij daardoor hoge ogen als wielrenner 'De Smul' en wist in menig criterium goed te presteren. Zijn wielhart zorgde ervoor dat het bedrijf van Smulders de hoofdsponsor en katrekker was van de befaamde Ronde van Gerwen.

— Harrie Verrijt